

Motion till riksdagen

1989/90:So484

av Sten Andersson i Malmö och Wiggo Komstedt

(båda m)

Rätten till s.k. livsuppehållande vårdinsatser

Diskussionen om frågor som gäller livets slutskede och döden har blivit alltmer omfattande. Detta är tillfredsställande. Längre har de frågorna förträngts både i enskildas liv och i den allmänna debatten.

Den medicinska utvecklingens snabba framsteg just vad det gäller livets slutskede har för gemene man öppnat perspektiv som inte enbart inger trygghet och förtröstan. Tveklöst representerar den medicinska vetenskapen i dag resurser som aldrig förr när det gäller att uppehålla liv. Men det är också tveklöst så att detta livsuppehållande visst inte alltid ger livskvalitet.

Det är i sådana lägen angeläget att man inte begränsar individens grundlagstadgade rätt att påverka behandlingen. Vad gäller rättskapabla patienter sker också vårdinsatser efter samråd med patienten. Därom råder full consensus. Vill emellertid patienten hävda sin rätt med en dokumenterad viljeyttring – s.k. livstestamente – när patienten i slutskedet inte längre är kontaktbar, har meningarna gått isär. Att avvisa sådan viljeyttring, om inte mycket starka skäl föreligger, synes oss vara integritetskränkande. Hänvisningen till att man inte längre kan vara säker på att patienten fortfarande står fast vid sin dokumenterade mening har ingen motsvarighet i annat rättsligt sammanhang där testamentariska förordnanden föreligger. Man har också från visst läkarhåll anfört att det skulle vara förmätet om doktorn prioriterade sin egen gissning att patienten bytt mening framför dennes tidigare i skrift angivna viljeyttring.

Naturligtvis kan man vad gäller livstestamente närmare undersöka frågan "för hur länge sedan och under vilka omständigheter det gavs" liksom också den mera tveksamma frågan om anhörigas uppfattning när sådan går emot patientens.

Den medicinska forskningen kommer tveklöst att i framtiden undan för undan förlänga människans slutskede precis som skett under senare decennier. I sammanhanget är det säkert ingen överdrift påstå att det snarare kommer att bli vetenskapen än den lidande människan som gagnas av en sådan utveckling. För den skull är det angeläget att frågekomplexet utredes.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen utreder på vilket sätt en läkare

skall vara bunden av en patients dokumenterade viljeyttring att avstå från livsuppehållande insatser.

Mot. 1989/90
So484

Stockholm den 24 januari 1990

Sten Andersson (m)
i Malmö

Wiggo Komstedt (m)